

**SZENT ISTVÁN
EGYETEM**

Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

TUDOMÁNY ÉS GYAKORLAT

A MAGYARORSZÁGI REGIONALIZMUS EGY SZAKEMBER SZEMÉVEL

Magyar Regionális Tudományi Társaság XIII. Vándorgyűlése
Eger, 2015. november 19-20.

Józsa Viktória
ügyvezető, PhD hallgató
viktoria.jozsa@gmail.com

nordconsult

art in innovation

MOTTÓ

„A long time ago came a man on a track
Walking thirty miles with a sack on his back
And he put down his load where he thought it was the best
He made a home in the wilderness.”

Mark Knopfler, Telegraph Road

Valaha régen egy ember jött egy ösvényen
Hátán cipelte zsákját harmic mérfölden
És ott pakolt le, ahol a legjobbnak vélte
A vad rengetegben otthont teremtvé.

A fordítás forrása: <http://forum.index.hu>

ELŐZMÉNYEK

1. Fiatal Regionalisták IX. Konferenciája

2015. június 19-20., Győr

„Távol és közel, az elmúlt 25 év területi folyamatai, szerkezetei, intézményei, ahogy az új generáció látja.”

2. Számvetés - 15 éves évforduló

2000. május

3. ÉARFÜ Kht. (NKft.) búcsúztatója

2015. December 11.

SZAKMAI HÁTTÉR

Szent István Egyetem
Enyedi György RTDI

Nord Consult Kft. (2010 - jelenleg)

Európai Bizottság (2010 – jelenleg)

Miskolc Holding Zrt. (2007-2010)

Bay Zoltán AKA (2002-2007)

ÉARFÜ Kht. (2000-2002)

Sorbonne Egyetem – DE (2006)

Debreceni Egyetem (2000):

PhD hallgató

ügyvezető

értékelő (Horizont 2020)

Technopolisz és GFI Irodavezető

Innovációs osztályvezető

EU integrációs osztályvezető

területfejlesztő mérnök (MSc)

gazdasági agrármérnök (MSc)

CÉL ÉS MÓDSZERTAN

- Cél:** a hazai regionalizáció folyamatának jobb megértése és a szakemberek új generációjának felkészítése
- Módszertan:** folyamat alapú, empirikus, új vizsgálati elemekkel bővítve a tudományos vizsgálat szempontrendszerét (források + 12 pont)
- Kettősség:** a szakma és a tudomány viszonya
a regionalizáció szükségessége
„a kettős természetű régió”
- Időszak:** 1990-2015

ELMÉLETI ÉS SZABÁLYOZÁSI HÁTTÉR

Hivatkozások:

1867-1989 közötti regionális reformkonceptiók (Biletz, 2001):

- Magyary Zoltán (1930), Hantos Gyula (1931)
- Kaffka Péter (1932), Princz Gyula (1933)
- Erdei Ferenc (1939) és Bibó István (1975)

1990 után:

Faragó László (2004), Pálné Kovács Ilona (2004), Süli-Zakar István (2005),
Rechnitzer János (2012), Horváth Gyula (2014)

Szabályozási háttér:

1996. évi XXI. Törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről

1999. évi XCII. Törvény (módosítás)

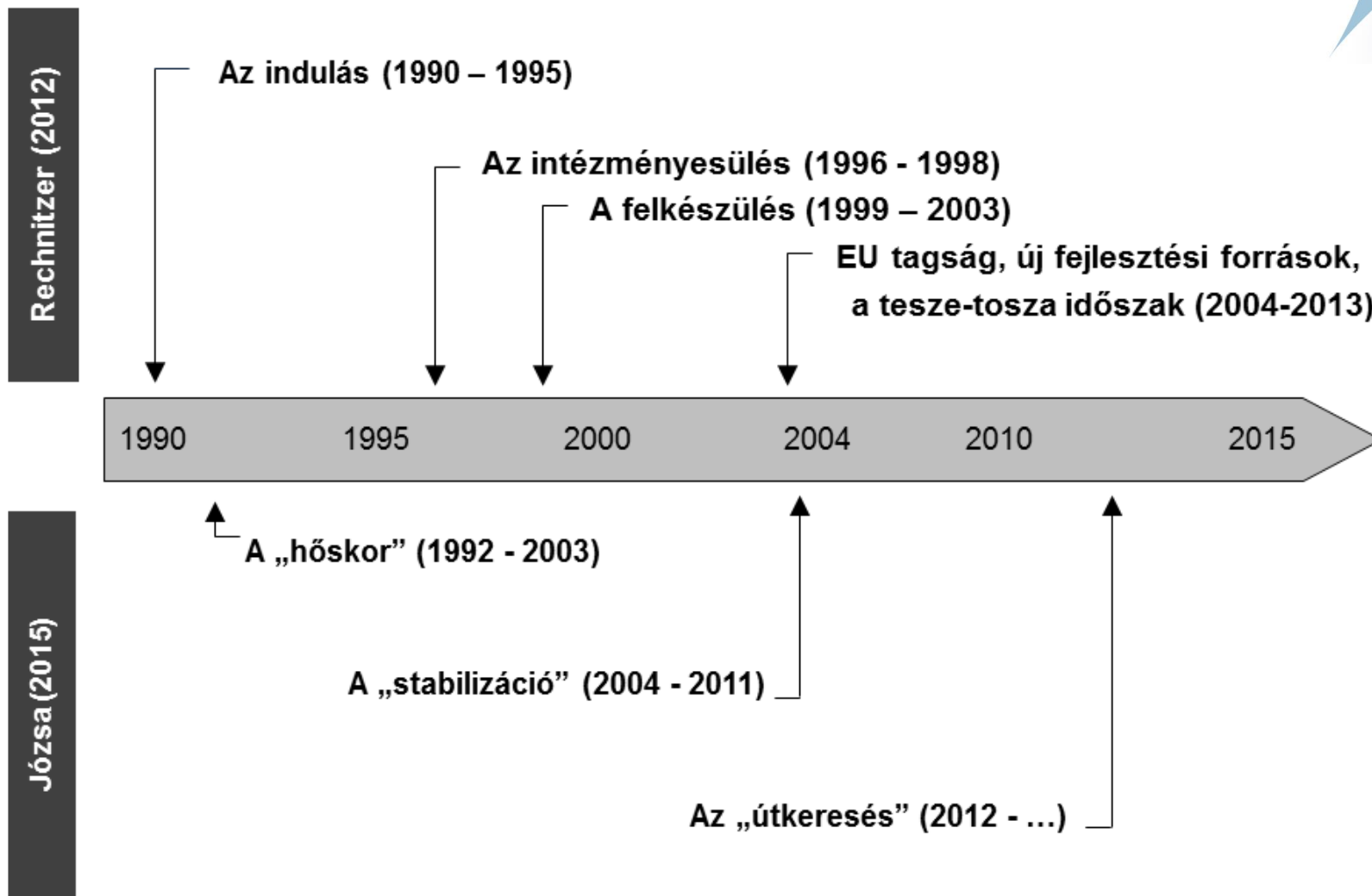
2004. évi LXXV. Törvény (módosítás)

2011. évi CXCVIII. Törvény (módosítás)

2013. évi CCXVI. törvény (módosítás)

A REGIONALIZÁCIÓ SZAKASZAI

A REGIONALIZÁCIÓ SZAKASZAI I.

Jellemzők/szakaszok	1. Hőskor (1990-2003)
Területi leképződés	első Phare programok, régiók, kistérségek megjelenése
Törvényi szabályozás	1996-os területfejlesztési törvény és 1999-es módosítás, EU-s szinten Lisszaboni Stratégia (2000)
Szakpolitika	Országos Területfejlesztési Konceptió (1998)
Intézményrendszer	FVM, köztársasági megbízott, megyék, TERET létrehozása (2000), VÁTI kiemelt szerepe, SPP, RPP
Infrastrukt. háttér	kialakulóban, heterogén
Személyi feltételek	dimamikusan bővülő, összetartó, „arcról és névről ismeri egymást”, folyamatos képzések, tanulmányutak
Nemzetköziesítés	Magyar Régiók Képviseleti Irodája 1999 és EURADA
Finanszírozás	decentralizált célelőirányzatok, Phare (1992),
Komplexitás	spontán régiókból statisztikai-tervezési régiók
Stratégiai programozás	ágazati versus regionális elképzelések, NFT+ROP
Szakma/tudomány viszonya	formálódó együttműködés, MTA RKK (1984), Tét (1987), FVR (1994-VÁTI Rt.), MRTT (2002), biztató kezdet
Jelentőség, legfontosabb jellemzők	vertikális verseny, horizontális együttműködés

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GTK

Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

„Hőskor”

Régiók PHARE
TERET törvény Twinning Irodája
felkészülés MEMOR regionális összetartás
Konceptió regionalizmus területfejlesztési
Területfejlesztési kistérségek
fejlesztési kapacitásépítés EURADA
Országos Képviseleti intézmények
Günter RPP Verheugen Magyar
SPP Brüsszeli

A REGIONALIZÁCIÓ SZAKASZAI II.

Jellemzők/szakaszok	2. Stabilizáció (2004-2011)
Területi leképződés	területi reform megvalósul, de decentralizáció (IDEA program)
Törvényi szabályozás	2004-es módosítás, EU-s szinten Európa 2020 stratégia (2010)
Szakpolitika	új OTK (2005), NFT I., Pólus Program, ÚMFT, ÚSZT
Intézményrendszer	ÖTM, 2006 - NFGM 2008, (MTRFH, OTH, NFÜ, erős RFÜ-k (KSZ), Kistérségi Tf. Tanácsok, Eurorégiók (EGTC, 2006)
Infrastrukt. háttér	kiemelkedő színvonalú
Személyi feltételek	sokszereplős rendszer, sokszorozódó létszám
Nemzetköziesítés	Magyarországi Régiók Brüsszeli Képviselte, 2004, ezen felül egyes régiók képviseltei (+RIÜk) és IRE
Finanszírozás	EU és nemzeti (2004-2006 és 2007-2013)
Komplexitás	specializáció (innováció)
Stratégiai programozás	egy ROP, jó forrásfelhasználás, majd 7 ROP (2007-től)
Szakma/tudomány viszonya	jó együttműködés, decentralizáció
Jelentőség, legfontosabb jellemzők	működőképes rendszer, DE verseny a régióközpontok között

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

„Stabilizáció”

Szervezet
Hatóság NKTH IRE
Pólus Közreműködő innováció
Hivatal tanácsadás Terv
Irányító Regionális NFÜ
Operatív EU Nemzeti programozási
RIÜ Területfejlesztési pályázatírás
Program MTRFH Fejlesztési
MRBK Európa 2020 időszak Országos
csatlakozás stabilizáció Európai
Unió

A REGIONALIZÁCIÓ SZAKASZAI III.

Jellemzők/szakaszok	3. Útkeresés (2012-...)
Területi leképződés	centralizáció, megyei szint és MJV-k megerősödése, járások
Törvényi szabályozás	2011-es és 2013-as módosítások
Szakpolitika	Széchenyi 2020, S3 nemzeti és megyei stratégiák
Intézményrendszer	Nemzetgazdasági Minisztérium (TOP IH), szektorális minisztériumok, megyei közgyűlések, kincstár, SZPI
Infrastrukt. Háttér	áttelepülőben
Személyi feltételek	átalakulóban
Nemzetköziesítés	Széchenyi Programiroda Brüsszeli Képviselte, 2013
Finanszírozás	EU és nemzeti (2007-2013 és 2014-2020)
Komplexitás	specializáció (helyi gazdaságfejlesztés)
Stratégiai programozás	2014-2020 felkészülés, 1 TOP és egy VEKOP, CLLD, ITI
Szakma/tudomány viszonya	centralizáció, távolodás, útkeresés
Jelentőség, jellemzők	horizontális verseny városi és megyei szinten, várakozás, tervek, Modern Városok

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

„Útkeresés”

útkeresés
váltás
megyei
szakpolitika
tervezés
smart Városok
stratégiák
újraiparosítás
koordináció
dekoncentráció
Programiroda
Modern megyék
CLLD TOP

Év	Szám	Falu Város Régió (FVR) folyóirat számok fő témája	
1994	10	Készülő törvények elé	
1995	8	Környezetvédelem, területgazdálkodás	
1996	10	Városfejlesztés, építésügy, kistérségek	
1997	10	Megújuló területrendezés, Phare program Borsodban	Hőskor
1998	9	Országos Területrendezési Terv; Migráció és fenntartható városfejlődés	
1999	10	Vidékfejlesztés; Településügyi konferencia, Phare programok,	
2000	10	Urbanisztika, konferencia, ezredvég, satöbbi; A vidéki építészet	
2001	10	Új urbanitás, új ruralitás Európában, Rendkívüli ENSZ közgyűlés	
2002	10	A regionális fejlesztési ügynökségek első országos fórumáról	
2003	10	A kistérségek szerepe az EU országokban és Magyarországon	
2004	10	A Visegrádi országok nemzeti fejlesztési terveinek összehasonlítása	
2005	4	Érdekes táj, érdek és táj; Gondolkodjunk együtt Magyarország jövőjéről	
2006	4	10 éves a területfejlesztés intézményrendszere	
2007	4	Phare korszak Magyarországon, a városok, mint a fejlődés motorjai	Stabilizáció
2008	3	Városi zöldfelületek, városközpont megújítás hazai példái	
2009	3	Európai Duna Régió Stratégia; Merre tovább területfejlesztés?	
2010	3	Területi monitoring és értékelés - új eszközök, módszerek, eredmények	
2011	2	A magyar EU elnökség eredményei a terület- és városfejlesztés területén	
2012	2	A gazdaság új terei: Helyek, térségek, tájak	
2013	0		Útkeresés
2014	2	Nemzeti és Uniós fejlesztési célok és a gazdaságfejlesztés dimenziói, 2014-2020	

	MRTT vándorkonferenciák témája	FVR számok fő témája
2003	A magyar regionalizmus jövője	A kistérségek szerepe az EU országokban és Magyarországon; Agrár- környezetgazdálkodás és vidékfejlesztés
2004	Területfejlesztés és tervezés	A Visegrádi országok nemzeti fejlesztési terveinek összehasonlítása
2005	Regionális fejlődés a Kárpát-medencében és az Európai Unió transz-regionális politikája	Érdekes táj, érdek és táj; Gondolkodjunk együtt Magyarország jövőjéről
2006	A városok szerepe a regionális fejlődésben	10 éves a területfejlesztés intézményrendszere
2007	Az ipar szerepe a regionális fejlődésben	Phare korszak Magyarországon, a városok, mint a fejlődés motorjai
2008	Új elemek a vidékfejlesztésben	Városi zöldfelületek, városközpont megújítás hazai példái
2009	Határ menti és határokon átnyúló együttműködés	Európai Duna Régió Stratégia; Merre tovább területfejlesztés?
2010	A tudás szerepe a regionális fejlődésben	Területi monitoring és értékelés - új eszközök, módszerek, eredmények
2011	A vizek szerepe a területi fejlődésben; A Duna és a Tisza térségeinek fejlődési problémái és fejlesztési lehetőségei	A magyar EU elnökség eredményei a terület- és városfejlesztés területén; Mi várható az EU 2014-20-as fejlesztési ciklusában?
2012	A regionális tudomány ma és holnap, Generációk diskurzusa a regionális tudományról	A gazdaság új terei: Helyek, térségek, tájak
2013	Az új európai kohéziós politika	
2014	Helyi fejlesztés	Nemzeti és Uniós fejlesztési célok és a gazdaságfejlesztés dimenziói, 2014-2020

ÖSSZEGZÉS, MEGÁLLAPÍTÁSOK I.

- a szakma és a tudomány kapcsolata a regionalizmus folyamatának szakaszaival összhangban, azzal lineárisan alakult
- először a megyei szintről átrendeződtek a kapacitások, kompetenciák a regionális szintre, majd napjainkban ezzel pont ellentétes folyamat zajlik, a visszarendeződés a megyei szintre
- a regionális tudomány az 1980-as, 90-es években helyesen ismerte fel a jövő fő kutatási területeit, igényeit, regionális hálózatának kialakítása példaértékű és előremutató volt
- inkább regionalizáció, mint regionalizmus, de utóbbira is vannak pozitív példák

ÖSSZEGZÉS, MEGÁLLAPÍTÁSOK II.

- a regionális tudomány és a szakma előtt új, jelentős feladatok állnak globálisan és európai viszonylatban
- szükséges egy új paradigma koncepcionális kimunkálása és a gazdaság térbeli fejlődése új modelljének felvázolása (Enyedi, 2010)
- „Ha már a politika nem kíván a régiókra hangsúlyt fektetni, mi értelmük van a regionális kutatásoknak? (Enyedi, 2012)
- a multidiszciplináris regionális tudományi képzés projekt-szemléletű és összhangban van a fejlett országokban sikeresen alkalmazott megoldásokkal

**a tudomány és a szakma együttműködésére,
szakzsargonnal élve „összezárására” talán még soha
nem volt ilyen nagy szükség**

<https://www.youtube.com/watch?v=dd3btVhwr48>

(2:10 – 3:10)

A vizuális megjelenítésért köszönet:

Prof. Dr. Sikos T. Tamásnak

&

Rácz Szilárdnak

SZÉCHENYI 2020

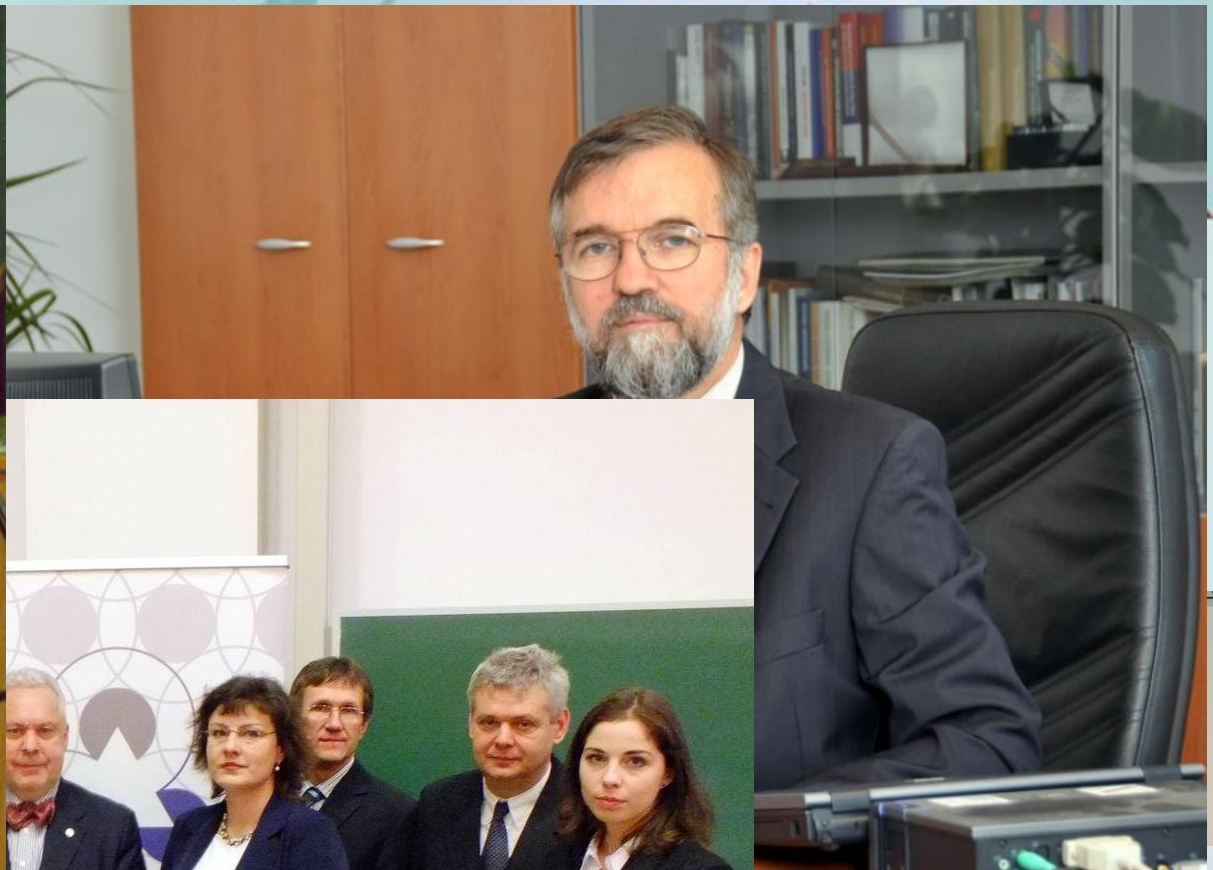
Nyug
Dunántúl

Dél-Dunántúl

Alföld

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**

nordconsult

art in innovation